

**Nasjonalparkstyret
for Forollhogna**

Besøksadresse
Veksthuset
Tollef Bredals vei 13
7374 Røros

Postadresse
Postboks 2600
7734 Steinkjer
E-post: sftlpost@statsforvalteren.no

Kontakt
Sentralbord: +47 74 16 80 00
Direkte: +47 41 33 07 95 /
+47 73 19 91 96
fmtlegn@statsforvalteren.no

Norsk institutt for naturforskning
Att: Olav Strand
Postboks 5685 Torgarden
7485 TRONDHEIM

Saksbehandler Eli Grete Nisja

Vår ref. 2021/2713-0 432.3

Deres ref.

Dato 16.03.2021

Forollhogna nasjonalpark - dispensasjon fra verneforskrift for bruk av snøscooter i forbindelse med oppfølging av fotråtesituasjonen i villreinbestanden - 2021

Vi viser til søknad av 2.mars 2021 om dispensasjon fra verneforskrift for bruk av snøscooter i forbindelse med oppfølging av fotråtesituasjonen i villreinbestanden i Forollhogna i løpet av vinteren 2021.

Saksopplysninger

Norsk institutt for naturforskning (NINA) ved Olav Strand søker om å kunne bruke snøscooter for inntil 3 turer (dager) i perioden 15.03-25.04.2021 i forbindelse med registrering av fotråte på villrein i Forollhogna. Aktuelle sjåførere for oppdraget er Kristin Lund Austvik og Ingebrigt Storlig, Kviken fjellstyre, i tillegg til Olav Strand, NINA.

Utdrag fra søknaden:

Bakgrunn

Senhøsten 2020 fikk undertegnede og villreinutvalget for Forollhogna meldinger om at det var sett flere halte reinsdyr der det var mistanke om fotråte. Det ble derfor igangsatt en ekstra strukturtelling for å eventuelt bekrefte omfanget av et fotråteutbrudd. Den utvida strukturtellingen viste at 15 av 772 registrerte dyr var halte. 13 av disse ble vurdert som sterkt halte og var mest sannsynlig angrepet av fotråte. Resultatene fra tellingen er diskutert med villreinutvalget som har bedt om at vi følger denne situasjonen gjennom vinteren.

Gjennomføring

For å dokumentere tilstanden nå i vinter ser vi for oss 1 eller om mulig 2 nye strukturtellinger som gjennomføres i mars og eventuelt i begynnelsen av april. Tellingene gjøres som vanlig på god avstand og flokkene filmes for seinere opptelling.

Hjemmelsgrunnlag – verneforskrift og naturmangfoldloven (NML)

§ 2 Formålet med opprettelsen av Forollhogna nasjonalpark er:

- å bevare et stort, sammenhengende og i det vesentlige urørt fjellområde
- å bevare i naturlig tilstand landskapsformer og det biologiske mangfoldet med en variert vegetasjon med stort innslag av kravfulle plantearter og et rikt dyreliv med en høyproduktiv villreinstamme
- å verne om kulturminner og kulturlandskapsinnslag

Ifølge verneforskriftens § 3, punkt 5.1 er motorferdsel i nasjonalparken forbudt. I § 3 pkt. 5.2 og 5.3 er det angitt konkret hva det kan gis tillatelse til. Bruk av snøscooter i forbindelse med overvåkning og/eller kartlegging av villrein er ikke beskrevet her. Forvaltningsplanen for nasjonalparken gir retningslinjer om motorisert ferdsel for ulike formål, men det er ikke gjort noen nærmere vurderinger av behovet for bruk av snøscooter i forbindelse med overvåkning eller kartlegging av villrein. Søknaden må derfor vurderes etter naturmangfoldlovens § 48.

Naturmangfoldloven (NML)

Etter NML § 48 Dispensasjon fra vernevedtak kan forvaltningsmyndigheten gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det *ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig*, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Søknad om dispensasjon etter første ledd skal inneholde nødvendig dokumentasjon om tiltakets virkning på verneverdiene. I dispensasjon etter første ledd skal begrunnelsen for vedtaket vise hvordan forvaltningsmyndigheten har vurdert virkningene som dispensasjonen kan få for verneverdiene, og hvilken vekt det er lagt på dette.

I tillegg skal tiltak vurderes etter NML §§ 8-12.

Det ble gjort rede for saken i møtet med Arbeidsutvalget (AU) for nasjonalparkstyret for Forollhogna den 15.mars 2021, og nasjonalparkforvalter behandler saken etter samråd med AU og i tråd med delegeringsreglementet.

Vurderinger

Det er i forbindelse med tidligere søknad fra NINA om bruk av snøscooter for gjennomføring av kartlegging av kalvingstiden hos villreinen i Forollhogna gjort en grundig vurdering etter naturmangfoldloven. Ved den behandlingen ble det gitt tillatelsen til bruk av snøscooter.

I forbindelse med et forskningsprosjekt på kalvingstiden hos villreinen i Forollhogna i regi av NINA, er det gitt tillatelse til bruk av snøscooter etter 15.april som er siste dato for motorisert ferdsel innenfor nasjonalparken av hensyn til villreinen, jf. styresak 9/2020. Forvalter mener at behovet for bruk av snøscooter og eventuelle påvirkninger på naturmiljøet er sammenlignbart, og det vises derfor til de vurderinger som ble gjort etter NML §§ 8-12. Videre er det bruk av samme personellet, og oppdragene kan også samordnes.

Fra styresak 9/2020:

«Vurderinger etter NML §§ 8-12

Forvalter vurderer det slik at det forsknings- og overvåkingarbeidet som utføres i forhold til villreinen i Forollhogna bidrar til å gi et økt kunnskapsgrunnlag som også vil kunne komme til anvendelse for forvaltningen av verneområdene, og dermed kunne bidra til styrking av verneverdiene. Også sett i lys av at det med stor sannsynlighet vil bli innført en kvalitetsnorm for villrein, så vil et oppdatert kunnskapsgrunnlag for villreinen være viktig.

Kunnskapsgrunnlaget (§8) for å vurdere hvordan villreinen reagerer på forstyrrelser og ferdsel er godt kjent, og villreinen i Forollhogna har noe større toleranse enn i andre villreinområder. Det er derfor ikke behov for ytterligere krav om innhenting av ny kunnskap for å kunne ta en beslutning i denne saken, og føre-var-prinsippet (§9) kommer ikke til anvendelse.

Begrensningen i motorisert ferdsel etter 15.april er satt for å ta hensyn til kalvingen hos villreinen, men også av hensynet til annet fugle- og dyreliv som ikke må forstyrres unødig om våren. Når det nå søkes om dispensasjon til motorferdsel etter 15.april for å innhente data og overvåke kalvingen hos villreinen er det et ledd i å bedre kunnskapsgrunnlag for villreinen. Det er lokalt feltmannskap som skal brukes til feltarbeidet, og det er mannskap som har kunnskap og felterfaring slik at de ikke vil forstyrre villreinen. Hele hensikten med feltarbeidet er å overvåke kalvingen uforstyrret. Av erfaring fra prosjektet fremkommer det at det er i hovedsak er tidlig i kalvingsperioden at de får benyttet scooter – sener på våren er det gjerne førefall og mer krevende forhold for ferdsel.

Det stilles særlige store krav til aktsomhet, og det settes derfor en begrensning i antall snøscootere og tid. Ved disse begrensninger mener forvalter at belastningen på naturmiljøet og spesielt villreinen holdes nede (§10). Bruk av snøscooter skal utføres på snødekt mark slik at det ikke fører til skade på terrenget og vegetasjonen (§ 12).

NML § 11 om kostander ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver kommer ikke til anvendelse her.»

Vurderinger etter NML § 48

Å bevare «et rikt dyreliv med en høyproduktiv villreinstamme» er ett av verneformålene for nasjonalparken. Et oppdatert kunnskapsgrunnlag om naturmiljøet og villreinen er derfor viktig for en målrettet og helhetlig verneforvaltning.

Formålet med dette feltarbeidet er få en oversikt over omfanget av fotrårte-problematikken i villreinbestanden i Forollhogna, og derfor et viktig overvåkningstiltak for forvaltningen av villreinen. Oppdraget er da også initiert av villreinutvalget. Arbeidet utføres av erfarne oppsynfolk som har kunnskap og felterfaring slik at de ikke vil forstyrre villreinen. Oppdraget vil også så langt det lar seg gjøre samordnes med andre oppdrag som fjelloppsynet har i området. Det stilles særlige store krav til aktsomhet, og oppdraget er begrenset i både tid og omfang. Ved disse begrensninger mener forvalter at belastningen på naturmiljøet og spesielt villreinen holdes nede. Det vurderes at en tillatelse til dette prosjektet ikke vil skap uheldig presedens for verken andre situasjoner i nasjonalparken eller i andre tilsvarende verneområder.

Vedtak

Nasjonalparkstyret for Forollhogna gir Norsk institutt for naturforskning ved forsker Olav Strand dispensasjon fra verneforskriften for Forollhogna nasjonalpark, § 3 punkt 5.1 til nødvendig bruk av snøscootere forbindelse med registrering av kalvingstiden hos villreinen innenfor Forollhogna nasjonalparken.

Tillatelsen gjelder for

- inntil 3 turer/dager i løpet av perioden 15. mars t.o.m. 25. april 2021.
- bruk av 2 snøscootere i feltpatrulje med lokalt fjelloppsyn Kristin Lund Austvik og Ingebrigt Storli, Kviken fjellstyre, og Olav Stand, NINA som førere av snøscooterne.

Vilkår

1. Det skal leveres rapport som viser hvilke områder det er kjørt i (sporingslogg), hvor mange scootere som er benyttet, antall km og datoer. Det skal også fremgå hvor det er gjort observasjoner av villrein.
2. Rapporten skal leveres så snart som mulig etter feltarbeidet er avsluttet, og senest innen 1.7. hvert år.
3. All ferdsel skal foregå hensynsfullt for alt dyre- og fugleliv som er i en sårbar periode på våren.

Hjemmel

Vedtaket er gjort med hjemlet i § 48 i Naturmangfoldloven.

Saken er behandlet i samråd med Arbeidsutvalget 15.03.2021, og i tråd med delegeringsreglementet pkt. 4.6.2 bokstav b).

Begrunnelse

Ett av formålene med opprettelsen av Forollhogna nasjonalpark er å bevare villreinen og dens leveområder.

Det er i løpet av siste året registrert et økende antall villrein med fotråte i Forollhogna, og det er derfor viktig at det gis muligheter til å få en god kartlegging av situasjonen. Overvåkingen/kartleggingen foregår ved at villreinflokkene filmes på lang avstand og bildene analyseres i etterkant. På den måten forventes det at villreinen blir uforstyrret av aktiviteten. Arbeidet utføres av erfarne oppsynfolk som har kunnskap og felterfaring slik at de ikke vil forstyrre villreinen. Det stilles særlige store krav til aktsomhet, og det settes derfor en begrensning i antall snøscootere og tid. Ved disse begrensninger forventes det at belastningen på naturmiljøet og spesielt villreinen holdes nede. Tillatelsen med de vilkår som settes, ansees ikke å stride mot vernevedtakets formål og heller ikke at det kan påvirke verneverdiene nevneverdig.

Det gjøres oppmerksom på at grunneier og rettighetshaver/bruker kan nekte eller begrense transport på egen eiendom.

Vedtaket kan påklages jfr. forvaltningslovens § 28. Klagefristen er 3 uker fra mottatt brev (§ 29).

Vedtaket blir publisert i Miljøvedtaksregistret (www.miljovedtak.no) som er et offentlig register som gir allmenheten fri tilgang til enkeltvedtak og forskrifter på miljøområdet. Forvaltningsmyndigheten som har truffet enkeltvedtak har plikt til å registrere vedtak i Miljøvedtaksregisteret.

Med hilsen

Eli Grete Nisja
nasjonalparkforvalter

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Kopi til:

Statsforvalteren i Trøndelag	Postboks 2600	7734	STEINKJER
Forollhogna villreinutvalg			
Villreinnemnda for Forollhogna	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
Kvikne fjellstyre			
Statsforvalteren i Innlandet	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER